

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΣ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΣΙΑΝ ΜΗΤΕΡΑ ΗΜΩΝ

ΜΑΡΙΑΝ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΙΑΝ

εὐλόγησον πάτερ!

«Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου
ὥς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένου
σμύρναν καὶ λίβανον
ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεφουῶ;»
(ᾠσμα ᾠσμάτων Γ', 6)

ἔγε, Σολομών, λέγε σὺ ὁ σοφὸς προφήτης καὶ τοῦ προφη-
τάνακτος υἱός, ποῖα ἄρα γε εἶναι αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἐκ
τῆς ἐρήμου, ὥσάν σύννεφον καπνοῦ θυμιάματος ἀπὸ
σμύρναν καὶ λίβανον, κατεσκευασμένον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀρώματα τοῦ ἁ-
ρωματοποιοῦ;

Μήπως εἶναι Μαριὰμ ἡ τοῦ θεόπτου Μωϋσέως ἀδελφή, ἥτις με-
τὰ τὴν θαυμαστὴν τῆς Ἑρυθρᾶς Θαλάσσης διάβασιν, χορὸν νεανίδων
ἐν τῇ ἐρήμῳ συστησαμένη καὶ τούτου ἐξάρχουσα, ἦσε τῷ Θεῷ ᾠσμα-
τα καινά;

Μήπως εἶναι ἡ Δεββώρα ἡ τολμηρῶς ἀνδρισσάμενη καὶ κατατροπώσασα Σισάραν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κισσών;

Μήπως ἐννοεῖς Ἰαήλ τὴν σύζυγον Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, ἥτις «λάβουσα τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, ἔθηκε τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθε πρὸς Σισάραν ἐν κρυφῇ καὶ ἔπηξε τὸν πάσσαλον τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ καὶ διελέλυθεν ἐν γῇ»;

Μήπως ὡς προφῆτης καὶ τὰ μέλλοντα ὡς παρόντα ὁρῶν, ἔχεις κατὰ νοῦν τὴν μακαρίαν Σωσάνναν, ἥ Ἰουδίθ τὴν ἀποκεφαλίσασαν Ὀλοφέρνην, ἥ μήπως τὴν εὐσεβῆ Σολομωνὴν ἐξ ἧς τὸ ἐπτάκλωνον δένδρον ἐβλάστησεν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀντιόχου τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως;

«Τίς αὕτη», λοιπόν, «ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου»;

«Ἡ Σουλαμίτις», ἀπαντᾷ ὁ Σολομών, «ἡ νύμφη ἐκείνη τοῦ Ἰσραήλ μου, ἧς οἱ ὀφθαλμοὶ ὡς αἶ περιστεραί, ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη αὐτῆς, ἡ λαλιά ὥραϊα. Κηρίον ἀποστάζουσι χεῖλη σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου. Κῆπος κεκλεισμένος, ἀδελφή μου νύμφη, πηγὴ ἐσφραγισμένη, ὅλη καλὴ εἰ πλησίον μου καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί».

Ἀλλ' ἡμεῖς, ὦ Προφῆτα, συνήχθημεν ἐν τῷ πανσέπτῳ οἴκῳ τούτῳ οὐχ ἵνα τῆς νύμφης τοῦ Ἰσραήλ σου τὸ κάλλος περιεργασθῶμεν, οὐδ' ἵνα τὰς ἀλληγορίας τούτου τοῦ Ἰσραήλ ἐρμηνεύσωμεν. Ἀλλην συνήχθημεν ἵνα τιμήσωμεν, εἰς ἄλλης τὰ πνευματικὰ κάλλη ἵνα ἐν-τρυφήσωμεν.

Τί φησὶ πρὸς ταῦτα Σολομών; «Ἐγὼ τῇ σκιᾷ τοῦ Νόμου ἔζησα, ὡς ἵππος θηλυμανῆς ὀπίσω πολλῶν γυναικῶν ἔδραμον καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐτιμωρήθην. Τὰ ὑφ' ὑμῶν ζητούμενα ἄρρητα ἐμοὶ καὶ παντάπασιν ἄγνωστα καὶ ἀνερμήνευτα. Ἐὰν ζητεῖτε γυναῖκα ὄντως ἐκ τῆς ἐρήμου ἀναβαίνουσιν καὶ ἐὰν ζητεῖτε κάλλη πνευματικὰ καὶ ἄφθιτα, πορεύθητε ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην. Ἐκεῖ εὕρησετε ἄνδρα ἱκανὸν ἵνα διηγηθῇ ὑμῖν διήγησιν θαυμασίαν καὶ γυναικὸς ἄθλα καὶ ὑπὲρ φύσιν ζωῆν. Τί ἐμοὶ κολλᾶσθε;».

Σπεύσωμεν τοίνυν, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, σπεύσωμεν, δράμωμεν ἀγαλλομένῳ ποδὶ ἐπὶ τὰ ῥεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου. Ἐκεῖ ὅπου ὁ Τίμιος

Πρόδρομος ἐβάπτιζε βάπτισμα μετανοίας, διδάσκων ἵνα πιστεύωσιν εἰς τὸν ἐρχόμενον Μεσσίαν, ὃς ἐστὶν Χριστὸς Ἰησοῦς. Ἐκεῖ ὅπου ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις, ἐκεῖ ὅπου ὁ Ἀναμάρτητος ἐνίσταται τὸν ἁγιασμόν τῷ ὕδατι, ἐκεῖ ὅπου ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω μὴ φέρων τὸν Καθαρόν καὶ ἐπέκεινα πάσης καθαρότητος ἀποσμήχειν, ἀλλ' εἰδὼς τὰ ῥερυπωμένα σκεύη ἐκκαθαίρειν. Ἐκεῖ, εἰς τὴν σεβασμίαν Μονήν, ἣν εἰς τιμὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἀπὸ χρόνων παλαιολατρίων ὠκοδόμησαν χεῖρες εὐλαβεῖς ὁσίων ἀσκητῶν.

Ἐκεῖ βλέπομεν γέροντα πολίον, κεκυρτωμένον ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν ἐκατῶν ἐτῶν, ῥακενδύτην, κατεσκληρότα ἐκ τῆς ἐπιπόνου ἀσκήσεως, γέμοντα Πνεύματος Ἁγίου, ἄγγελον ἄλλον ἐπίγειον, οὐράνιον ἄνθρωπον, τρυγὸνα φιλέρημον, τοῦ Βαπτιστοῦ ὁμοδίαιτον. Τίς ἐστὶν οὗτος; Ὁ Ἀββᾶς Ζωσιμᾶς, ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς, τὸ τῆς ἐρήμου κάλλιτον θρέμμα, ὁ ἀστὴρ ὁ ὀρθρινὸς ὁ φωτίζων ταῖς διδαχαῖς αὐτοῦ τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας.

Δεῦτε καὶ ἡμεῖς ἄκρις ποσί, ἵνα μὴ τὸν Ὅσιον Γέροντα θορυβήσωμεν καὶ ἐκ τῶν πνευματικῶν θεωριῶν καὶ ἀναβάσεων ἀθρόον καταβιβάσωμεν, πλησιάσωμεν αὐτὸν καὶ εἴπωμεν:

– «Εἰπὲ ἡμῖν, ὦ πάτερ τρισμακάριε, εἰπὲ ἡμῖν τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου; Σολομὼν ὁ προφήτης ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ. Σὺ μόνος εἶ ἱκανὸς ἵνα διασαφίσῃς ἡμῖν τὴν ἀπορίαν ταύτην. Σύγνωθι ἡμῖν, ἀλλ' ἐκ πόθου ἤλθομεν πρὸς σέ, καὶ τῶν ποδῶν σου τὰ ἱχνη ἀσπαζόμεθα, αἰτούμενοι καὶ ἀντιβολοῦντες ὅπως μὴ ἀστοχήσωμεν τοῦ ποθουμένου».

Καὶ τί πρὸς αὐτὰ ὁ Γέρων;

– «Τῷ ὄντι οὐκ ἠστοχήσατε, τεκνία μου ἡγαπημένα. Ἐγὼ γινώσκω τίς αὕτη ἡ γυνὴ ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου. Ἐμὲ ἠξίωσεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἴδω τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ταύτην τὴν γυναῖκα. Δικαίως ὁ προφήτης Σολομὼν ὑμᾶς ὦδε ἀπέσταλκε. Καί, εἰ βούλεσθε, ἐρῶ ὑμῖν τὰ κατ' αὐτὴν τὴν αἰδίμην καὶ πανοσίαν. Δεῦτε τέκνα, ἀκούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ»...

Ἀφέντες, ὦ εὐσεβὲς ἀκροατήριον, τὰ τῆς ὕλης τῇ ὕλῃ καὶ τὰ τοῦ κόσμου τῷ κόσμῳ, καὶ κοσμήσαντες ἑαυτοὺς εὐσχημόνως, ἀκούσωμεν τοῦ πανοσίου Γέροντος τὴν ἱερὰν διήγησιν:

– «Συνήθειαν ἱερὰν ἔχομεν ἐν τούτῳ τῷ Ἱερῷ Μοναστηρίῳ ἵνα ἐξερχώμεθα ἐν τῇ πανερήμῳ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀπὸ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων. Διαβάς, λοιπόν, τὸν Ἰορδάνην προὔχωρησα εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον, ἔχων κρυφὴν τινα ἐλπίδα, μήπως συναντήσω ἄγνωστόν μοι ἐρημίτην, ἵνα ὠφεληθῶ. Ἡμέραν τινα ἐστάθην εἰς τι σημεῖον, ἵνα ἀναγνώσω τὴν ἀκολουθίαν μου, ἀφοῦ ἐστράφην πρῶτον κατ' ἀνατολάς. Ἐνῶ προσηυχόμην, εἶδον σκιάν τινα ἀνθρωπίνου σώματος. Νομίσας ὅτι εἶναι φαντασία δαιμονική, ἐποίησα τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Ὅμως ἦτο ἄνθρωπος κατὰ ἀλήθειαν, ὅστις μόλις ἤρχισα ἵνα περιπατῶ περιεπάτει καὶ ἐκεῖνος, πλὴν εἰς ἀρκετὴν ἀπ' ἐμοῦ ἀπόστασιν. Παρατηρήσας, εἶδον ὅτι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦτο γυμνόν, μέλαν καὶ ἀπεξηραμένον κατὰ πολὺ, αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἦσαν λευκαὶ ὡς βάμβαξ πλὴν μικραί, μόλις φθάνουσαι μέχρι τῶν ὠμῶν.

Ἐχάρην τότε διότι εὗρον τὸν ποθούμενον ἀσκητὴν, καὶ ἐστράφην βαδίζων πρὸς συνάντησίν του. Ὅμως ἐκεῖνος ὁ εὐλογημένος ἀπέφευγε τὴν συνάντησιν, τρέχων πρὸ ἐμοῦ καὶ ἀπομακρυνόμενος. Εἰς τὰς συνεχεῖς παρακλήσεις μου, ὅπως σταθῇ ἵνα μὲ εὐλογήσῃ καὶ ἵνα ὠφεληθῶ ἐξ αὐτοῦ, ἀπήντησέ μοι μακρόθεν:

– Συγχώρησόν μοι, ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἀλλ' εἰμὶ γυνὴ γυμνή, καὶ δὲν πρέπει ἵνα μὲ πλησιάσῃς. Ῥιφόν μοι τὸ ῥᾶσόν σου ἵνα ἐνδυθῶ καὶ τότε πλησιάζεις καὶ δίδεις μοι τὴν εὐχὴν σου!

Ἐθαύμασα τότε, διότι ἤκουσα ταύτην καλοῦσάν με ὀνομαστί, καὶ διέγνων ὅτι πρόκειται περὶ Ἀγίας ἐχούσης χάρισμα διορατικόν. Ἐρρίψα τότε τὸ ῥᾶσόν μου καὶ ἀφοῦ ἐνεδύθη αὐτό, ἐπλησίασα. Εὐλόγησάμεν ἀλλήλους καὶ ἐκείνη ἡ εὐλογημένη εἶρηκέ μοι:

– Διατί ἦλθες ἕως ἐδῶ, ἀββᾶ, διὰ νὰ ἴδῃς μίαν γυναῖκα ἁμαρτωλόν;

Τότε ἐγὼ γονυκλινῶς παρεκάλουν ταύτην ἵνα εἴπη μοι τίς ἦτο καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς εἰς ἔρημον ἀναχωρήσεως αὐτῆς. Μετὰ πολλοὺς δισταγμούς, ἐκτενῇ προσευχῇ καὶ δάκρυα πολλά, ἡ γυνὴ αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου εἶπέ μοι ταῦτα:

– Αἴγυπτος ἐστὶν ἡ ἐνεγκαμένη με χώρα, ἄββᾶ Ζωσιμᾶ. Εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν κατῆλθον εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐκεῖ ἔζων ἀκολάστως ὥς κοινὴ γυνή, ἐπὶ ἔτη πολλά. Ἡμέραν τινα εἶδον εἰς τὸν λιμένα πλοῖον τι ἑτοιμον πρὸς ἀπόπλουν διὰ Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης. Ἦτο πλήρες ἀνδρῶν, οἵτινες ἀνέβαινον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα προσκυνήσωσι τὸν Τίμιον Σταυρὸν κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ὑψώσεως. Ἐπεθύμησα ἵνα καγὼ μεταβῶ ἐκεῖ, οὐχὶ χάριν προσκυνήσεως, ἀλλὰ πρὸς ἀκολασίαν. Διὰ ναῦλον ἔδωκα τὸ σῶμά μου, φεῦ ἡ ταλαίπωρος! Συνέχισα δὲ ἁμαρτάνουσα καὶ ἐκδιδομένη μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ. Ἐκεῖ, ἐκ περιεργείας καὶ μόνον, ἠθέλησα ἵνα εἰσέλθω εἰς τὸν Πανίερὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ἵνα μετὰ τῶν ἄλλων προσκυνήσω τὸ Τίμιον Ξύλον. Πλὴν οἱ πόδες μου ἐκόλλησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ. Τρις ἢ καὶ τετράκις προσεπάθησα ἵνα εἰσέλθω, ὅμως κατέστη ἀδύνατον. Πάντες οἱ προάγοντες καὶ ἀκολουθοῦντες εἰσῆρχοντο ἀκωλύτως, πλὴν ἐμοῦ!

Τότε, ἄββᾶ Ζωσιμᾶ, τότε ἦλθον εἰς ἐαυτὴν καὶ ἠσθάνθην, ὅτι αἱ ἁμαρτίαι μου ἀπείργουσι τὴν εἰσοδὸν ἐν τῷ Ναῷ. Ἦρχισα τότε νὰ κλαίω γοερῶς καὶ ἐνῶ τὰ δάκρυα ἔρρεον κρουνηδόν, ὕψῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ βλέπω ὑπερθεν τῆς θύρας τὴν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Ταύτην ἐθέμην ἐγγυήτριαν καὶ εἶπον αὐτῇ: «Βοήθησόν με, Παρθένε Μαρία, ἵνα εἰσέλθω καὶ προσκυνήσω τὸ Τίμιον καὶ Πανσέβαστον Ξύλον τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, καὶ ἐὰν τοῦτο ποιήσης, παρακαλῶ σε γενοῦ ἐγγυήτρια πρὸς τὸν Υἱόν σου, ὅτι οὐκέτι ἔσομαι σκεῦος ἁμαρτίας, ἀλλὰ σκεῦος καθαρὸν καὶ σὺ πλέον γενήσῃ μοι ὁδηγὸς ἀπλανής»!

Ταῦτα εἰποῦσα ἠδυνήθην ἵνα εἰσέλθω εἰς τὸν Ναὸν καὶ προσκυνήσω τὸ Πανάγιον Ξύλον μετὰ δακρύων, συντριβῆς καὶ στεναγμῶν. Ἐξελθοῦσα ἐστάθην καὶ πάλιν ἔμπροσθεν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης τῆς Θε-

ομήτορος, ἐκδυσωποῦσα ταύτην ἵνα ὁδηγήσῃ με, ὅπου αὕτη βούλεται, πρὸς ψυχικὴν μου σωτηρίαν. Ἦκουσα τότε φωνῆς λεγούσης μοι· «Δι-
άβα τὸν Ἰορδάνην καὶ εὐρήσῃς μεγάλην ἀνάπαυσιν». Ταῦτα ἀκούσα-
σα ἡ τάλαινα ἐβόησα μεγάλη τῇ φωνῇ· «Δέσποινα, Δέσποινα, μὴ ἐγ-
καταλίπῃς με»!

Πάραυτα ἠψάμην τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην. Καθ’
ὁδὸν Χριστιανὸς τις εὐσπλαγχνος, ἰδὼν με συντετριμμένην καὶ τετα-
πεινωμένην ἔδωκέ μοι ὡς ἐλεημοσύνην τρία νομίσματα εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ Χριστοῦ. Δι’ αὐτῶν ἠγόρασα τρεῖς ἄρτους καὶ συνέχισα τὴν πο-
ρείαν. Τὸ ἐσπέρας ἔφθασα εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Τιμίου Προδρόμου,
πλησίον τοῦ Ἰορδάνου, εἰς ὃ τανῦν ἀσκητεῦεις καὶ σύ, ἄββᾶ Ζωσιμᾶ.
Τὴν ἐπομένην μετέλαβα τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Εἷτα κατῆλθον
εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἔφαγον ἡμῖς ἄρτον καὶ ἔπιον ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτοῦ.
Τὸ πρὸς ἐσπέραν ἐκοιμήθην παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, τὸ δὲ πρωῒ
εὐρούσα πλοιάριον διέβην τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθην εἰς τὴν ἐνδο-
τέραν ἔρημον, ὅπου καὶ συνήντησάς με, πάτερ ὁσιώτατε.

Τότε ἔνδακρυς ἐγὼ ἠρώτησα τὴν Ὁσίαν:

– Καὶ ἐπὶ πόσα ἔτη ζῆς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην καὶ πόθεν ἐξευρί-
σκεις τροφήν εἰς τοῦτον τὸν ἀπαράκλητον τόπον;

Ἀπεκρίθη μοι ἡ Ὁσία:

– Τεσσαράκοντα ἔτη ἔχω εἰς τὴν γῆν ταύτην, πάτερ ἡγιασμένε.
Καὶ τὰ πρῶτα δεκαεπτὰ ἔτη ἠρκέσθην εἰς τοὺς δύο καὶ ἡμίσεις ἄρ-
τους, οἵτινες ξηρανθέντες ἐγένοντο ὡς λίθοι σκληροί, καὶ ἐκ τῶν βοτα-
νῶν καὶ ἀγρίων χόρτων, ὅσα φύονται ἐν τῇ πανερήμῳ ταύτῃ. Κατό-
πιν ἠρκέσθην μόνον εἰς τὰς βοτάνας τὰς αὐτομάτῃ φυομένας.

Θαυμάσας ἐγὼ ἠρώτησα πάλιν τὴν Ὁσίαν:

– Καθόλα ταῦτα τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἐπείρασέ σε ὁ μισόκαλος
διάβολος ἢ ἠθέλησάς ποτε ἵνα ἐξέλθῃς ἐκ τῆς ἐρήμου ταύτης;

Καὶ εἶρηκέ μοι ἡ θαυμασία ἐκείνη καὶ τῷ ὄντι ἰσάγγελος:

– Κατὰ τοὺς δεκαεπτὰ πρώτους χρόνους, ἄββᾶ Ζωσιμᾶ, ὁ δαί-
μων τῆς πορνείας ἔσυρέ με πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὴν ἁμαρτίαν. Οὐκ ἐ-
παύετο πολεμῶν με ἡμέρας καὶ νυκτός. Ὅμως ὁσάκις ἔφθανον εἰς

ἀπελεγμὸν καὶ ἀπελπισίαν ἐνεθυμούμην τὴν Κυρίαν Θεοτόκον καὶ ἀμέσως ἔλαμπεν ἐνώπιόν μου φῶς περισσὸν καὶ γαλήνη ἄφατος ἐπλημμύριζε τὴν πτωχὴν καρδίαν μου. Μετὰ τοὺς δεκαεπτὰ ἐκείνους χρόνους, τῇ βοήθειᾳ τῆς ἐγγυητρίας μου Κυρίας Θεοτόκου, οὐδεὶς πειρασμὸς ἐτόλμησεν ἵνα ἐνοχλήσῃ με. Εἰς ὅλα ταῦτα τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἄνθρωπον οὐκ εἶδον πώποτε, ἀλλ' οὐδὲ θηρίον. Τὸ πρῶτον ἐκεῖνον ἔνδυμα, ὅπερ ἐφόρουν, ἐφθάρη καὶ ἐξέπεσεν· διὸ γυμνὴ ἔκτοτε ἐπάλαιον τὴν μὲν ἡμέραν καυματιζομένη ὑπὸ τῶν φλογερῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, τὴν δὲ νύκτα πηγνυμένη ὑπὸ τοῦ παγετοῦ τῆς ἐρήμου. Ὅμως, παρακαλῶ σε διὰ τὸν Κύριον, μηδενὶ εἴπῃς ταῦτα ἐν ὧσ' εὐρίσκομαι ἐν τῇ ζωῇ. Ὑπαγε, πάτερ μου τιμιώτατε, εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ, μόνον ποιήσον ἀγάπην δι' ὅτι εἰπῶ σοι. Τὸ ἐπόμενον ἔτος, μὴ διέλθῃς τὸν Ἰορδάνην κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ὡς ἔχετε συνήθειαν, ἀλλὰ πρόσμεινον ἐν τῷ Μοναστηρίῳ ἕως τῆς Μεγάλης Πέμπτης. Τότε, περὶ τὸ δειλινόν, λάβε τὰ Ἀχραντα Μυστήρια καὶ ἔλθε εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἵνα κοινωνήσω καγὼ ἡ ταλαίπωρος.

Εἰπέ μοι προσέτι ἡ Ὁσία καὶ διὰ πράγματά τινα καὶ ἀταξίας τοῦ Μοναστηρίου καὶ διὰ ἰδικὴν μου μέλλουσιν ἀσθένειαν, ὡς ἄλλη προφήτις γινώσκουσα τὰ γεγενημένα καὶ τὰ συμβησόμενα. Καὶ ταῦτα εἶποῦσα καὶ βαλοῦσα μετάνοιαν ἐξηφανίσθη εἰς τὴν ἔρημον· ἔμεινα δὲ ἐγὼ μόνος θαυμάζων, ἀπορῶν καὶ ἐξιστάμενος.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος κατὰ τὴν Μεγάλην Πέμπτην ἔλαβον κατὰ τὴν παράκλησιν τῆς Ἀγίας τὰ Ἀχραντα Μυστήρια καθὼς καὶ ὀλίγην τροφήν (σῦκα, φοίνικας καὶ φακοὺς βεβρεγμένους) καὶ κατῆλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ ἡ Ἀγία δὲν ἐφαίνετο. Ἐσκέφθην τότε, πῶς θὰ διήρχετο τὸν Ἰορδάνην ἐφ' ὅσον πλοῖον δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ που πλησίον; Ταῦτα ἐμοῦ διαλογιζομένου, ὁρῶ τὴν Ἀγίαν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου. Ἐφαίνετο καθαρῶς λόγῳ τοῦ σεληνόφωτος. Ἐποίησεν ἡ εὐλογημένη τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ εὐθέως εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐτέραν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ! Ἐπλησίασε καὶ εἰπέ μοι μόνον:

– Εὐλόγησόν με, ἀββᾶ, εὐλόγησόν με!

Εἴτα ἐν συντριβῇ καρδίας ἐκοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐλαβε κατόπιν ἐπιμονῆς μου ἐκ τῆς τροφῆς μόνον τρία σπειρία φακῆς, παρεκάλεσέ με ἵνα ἔλθω κατὰ τὴν ἐπομένην Τεσσαρακοστὴν εἰς τὸν τόπον εἰς ὃν συνήντησα ταύτην κατὰ πρῶτον, καὶ ποιήσασα πάλιν τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ διέβη τὸν Ἰορδάνην ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων φερομένη.

Ἐπέστρεψα τότε εἰς τὸ Μοναστήριον ἐξεστηκῶς καὶ δοξάζων τὸν Ἅγιον Θεόν, πλὴν λυπούμενος διότι ἐνῶ πολλά περὶ τοῦ βίου αὐτῆς ἔμαθον, ἐν τούτοις ἡγνόουν τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Τὴν ἐπιούσαν Ἀγίαν Τεσσαρακοστὴν ἔρχομαι πάλιν εἰς τὸν τόπον τῆς εὐλογημένης πρώτης συναντήσεως. Ἀνέμεινα ἐπὶ ὥραν πολλήν, πλὴν οὐδένα ἐώρων. Ἀπελπισθεὶς ἠρξάμην παρατηρῶν τὰ πέριξ μήπως ἴδω που τὴν Ὁσίαν. Εὗρον αὐτήν· πλὴν νεκράν! Εὗρον αὐτὴν ἐπὶ γῆς, κατὰ τὴν τάξιν ἐσχηματισμένην, ἔχουσαν τὰς χειῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς δυσμάς. Περίλυπος καὶ μετὰ δακρύων πολλῶν ἀνέγνωσα τὸν Ἀμωμον, καὶ ἀπεφάσισα ὅπως ἐνταφιάσω ταύτην. Πλησιάσας πρὸς τοῦτο, ὁρῶ ὑπερθεῖν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς γεγραμμένα: «Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, θάψον τὸ σῶμα τῆς ταπεινῆς Μαρίας ἐνταῦθα καὶ εὗχου δι' ἐμέ. Ἐτελειώθην κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Φαρμουθί (οὕτω παρ' Αἰγυπτίοις ὁ Ἀπρίλιος καλεῖται), τὴν νύκτα ἐκείνην καθ' ἣν μετέλαβον».

Τότε ἐξέστην διὰ δύο τινα. Πρῶτον, πῶς ἔγραψε τοὺς λόγους τούτους μὴ γινώσκουσα ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, ὡς κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν ἡμῶν εἶρηκέ μοι, καὶ δεύτερον, πῶς ἔφθασε εἰς τόπον ἀπέχοντα εἴκοσι ἡμερῶν πορείαν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς μίαν ὥραν!

Πρὸς δ' ἐπὶ τούτοις ἠπόρουν πῶς γενήσεται ἡ ταφὴ τῆς Ὁσίας, ἅτε τοῦ τόπου ὄντως στερεοῦ καὶ τῶν πρὸς ἐκσκαφὴν ἐπιτηδείων ἐργαλείων ἐλλειπόντων παντάπασι. Καὶ ἰδού, λέων τις ἐκ τῆς ἐρήμου ἐμφανίζεται ἐξαίφνης καὶ ἤρξατο λείχων τοὺς πόδας τῆς Ἀγίας! Κατόπιν διὰ τῶν ὀνύχων αὐτοῦ ἔσκαψε τόσον ὅσον ἐχρειάζετο πρὸς ἐνταφιασμὸν τοῦ ἱεροῦ σκήνους. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ταφῆς ἐποίησέ μοι μετάνοιαν καὶ ἐχάθη πάλιν εἰς τὴν ἔρημον!

Ἐνταφιάσας οὕτω τὸ σῶμα τῆς Ὁσίας, ἐπέστρεψα εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Τιμίου Προδρόμου δοξάζων τὸν Θεόν, τὸν θαυμαστώσαντα τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ!

Ἰδοὺ λοιπόν, τεκνία μου ἀγαπητά, τίς ἡ γυνὴ ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου. Πέπεισμαι ὅτι αὕτη ἐστὶν Μαρία ἡ Αἰγυπτία. Περὶ αὐτῆς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ὁμιλεῖ ὁ Σολομὼν καὶ διὰ ταύτην λέγει: «Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτῆσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας».

Διότι τίς εἶδε, τίς ἤκουσε ἢ τίς ἐώρακέ ποτε γυναῖκα ἐν ἀσθενεῖ σώματι ζῶσαν ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα εἰς τὴν πανέρημον, ἄνευ σχεδὸν τροφῆς, ἄνευ ἐνδύματος, ἄνευ ἀναστροφῆς ἀνθρώπων, οὐδὲ αὐτῶν τῶν ἀγρίων θηρίων;

Πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν. Πολλαὶ ἐμαρτύρησαν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπέστησαν βασάνους σκληρὰς καὶ ἀνυποίστους, ὅμως ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπή· ἐνῶ αὕτη ἐμαρτύρει συνεχῶς οὐκ ἔχουσα ἀνάπαυσιν, οὐδὲ στρωμνὴν, οὐδὲ παράκλησιν τινα, ἕνεκα τοῦ Κυρίου θανατουμένη ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη!

Πολλαὶ γυναῖκες ἐποίησαν δύναμιν καὶ ἡσκήτευσαν καὶ ἔζησαν ζωὴν ὀσιακὴν, πολλαὶ κατέτηξαν τὴν σάρκα, ἀλλ' οὐδεμία ὥς ἡ Μαρία. Ἐκπλήττει μου τὸν νοῦν καὶ ἐξιστᾷ τὸν λογισμὸν τὸ τῆς Μαρίας τρόπαιον! Αὕτη ἐστὶν ἀληθῶς ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου»...

Καὶ δικαίως, πάτερ ὀσιώτατε, αὕτη ὄντως ἐστίν.

Εὐχαριστοῦμεν, ἄββᾶ Ζωσιμᾶ, διὰ τὴν ὑπερθαύμαστον διήγησιν! Ἐνέπλησας τὰς καρδίας ἡμῶν κατανύξεως! Ἐδίδαξας ἡμᾶς διδαχὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν. Ἐγένου ἡμῖν ποιμὴν ἐπὶ νομᾶς σωτηρίου. Εἶδομεν πῶς ἡ ἔρημος ἐξήνθησεν ὥς κρῖνον. Ἐγνώμεν πῶς μεγάλη ἡ μετάνοια! Ἐπέγνώμεν τίς ἡ ὁδὸς τῶν θελόντων σωθῆναι. Ἐγευσάμεθα τοῦ μέλιτος τῆς ἀσκήσεως!

Ὡσφράνθημεν εὐωδίας πνευματικῆς, ὑπὲρ ἀρώματα μυρεφοῦ, ἐώρακαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας ἡμῶν βίον ἔνθεον καὶ γυναικὸς παλαίσματα ὑπερθαύμαστα. Ἀκηκόαμεν παρὰ σοῦ πόσα μεγάλα ἡ

χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπιτελέσαι δύναται! Ἐψάμεθα νοερῶς τῶν ἰχνῶν τῆς πανοσίας Μαρίας, ἀπεκδεχόμενοι τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου μέγα ἔλεος. Εὐχαριστοῦμέν σοι, πάτερ ἅγιε! Πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον!

Ἀφέντες τοίνυν, ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι, Ζωσιμᾶν τὸν ὁσιώτατον καὶ τὸν ἡγιασμένον Ἰορδάνην, κατέλθωμεν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς.

Δεινὸν βεβαίως τῷ ὀρειβάτῃ ἀπὸ τῶν κορυφῶν ἐπὶ τὰ ἔλη κατελθεῖν, δεινὸν τῷ ἵππεϊ πεζεῦσαι, δεινὸν τῷ ὑφιπέτει ἀετῷ ἐπὶ τὰ χθαρμαλὰ καὶ χαμαίζηλα πῆξαι τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ· ὅμως ἐπάναγκες.

Συνήλθομεν ἵνα τιμήσωμεν τὴν Ὁσίαν Μητέρα ἡμῶν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν. Καὶ πρὸς τιμὴν ταύτης ἀγρυπνία καὶ Θεία Λειτουργία καὶ κόποι καὶ μόχθοι καὶ τράπεζαι ἀγάπης καὶ ἐπιχρίσεις καὶ καλωπισμοὶ καὶ εἴ τι ἕτερον ἐμπρέπον τῇ μνήμῃ τῆς Ὁσίας Μητρός. Ὁφείλεται γὰρ ἑσμέν.

Πλὴν ἡ πανήγυρις ὥς ἄνθος χόρτου φυὲν ἐπὶ δώματος καυματισθὲν ἐξηράνθη, πέρας εἵληφε καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔσται ἀνάμνησις! Ἡ παράστασις ἐτελείωσεν, ἡ αὐλαία ἔπεσε, τὸ θέατρον ἐκλείσθη! Τί ἔτι μένει; Μένει ἡ ὑποχρέωσις σαρώματος τῆς οἰκίας ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων; Μένει ἡ προσμονὴ μιᾶς νέας πανηγύρεως; Μένει ἡ αἴσθησις ὅτι ὁ κόπος πολὺς καὶ ἡ ὠφέλεια ὀλίγη; Ἐὰν μείνωσιν μόνον ταῦτα, ἀληθῶς «διαπεφωνήκαμεν»!

Γινώσκουμεν πάνυ καλῶς ὅτι ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις «ἐφύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν».

Καὶ οἱ τὸν φιλόσοφον βίον μετερχόμενοι, οἱ ἄζυγοι καὶ μελανειμονοῦντες κατολισθαίνουμεν ἡμέρα τῇ ἡμέρα. Οἱ βίοι τῶν Ἀγίων φαίνονται εἰς ἡμᾶς μυθικὴ τις Μακαρία. Πολλάκις λέγομεν «εἰ ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείνων»... Αἱ ἀναγνώσεις ἐκ τῶν μαρτυρίων καὶ τῶν ἀσκητικῶν παλαισμάτων φαίνονται εἰς ἡμᾶς βαρεῖαι· ἐπιφημίζουσι γὰρ ἁμαρτίας ἡμῶν. Ἡ σύγκρισις γίνεται καταθλιπτικὴ καὶ αὐτόχρημα ἐξουθενωτικὴ. Διὸ καὶ στρέφομεν τὰ νῶτα...

Τίς ἐξ ἡμῶν ἀπεφάσισεν ἵνα μιμηθῇ οὐχὶ πάσας ἀλλὰ μίαν ἀρετὴν Ἀγίου τινός;

Τίς ἐξ ἡμῶν ἠθέλησέ ποτε, ἵνα τιμήσῃ ἐπαξίως τὴν σήμερον ἐορταζομένην Ἀγίαν μιμούμενος ταύτην εἰς τι τῶν κατωρθωμάτων αὐτῆς;

Ποῦ ἡ μετάνοια τῆς Ὁσίας, ποῦ ἡ συντριβὴ τῆς καρδίας, ποῦ τὰ δάκρυα, ποῦ ἡ μόνωσις καὶ ἡ μετὰ μόνου τοῦ Θεοῦ συνδιαγωγή, ποῦ ἡ ὑπὲρ ἄνθρωπον ὑπομονή, ποῦ ἡ πάλῃ πρὸς τοὺς δαίμονας, ποῦ τὸ χαροποιὸν πένθος, ποῦ αἱ γονυκλισίαι καὶ ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή, ποῦ οἱ ἀσκητικοὶ ἰδρῶτες, ποῦ αἱ πάννυχτοι στάσεις, ποῦ ἡ τῆξις τοῦ καύσωνος, ποῦ ἡ πῆξις τοῦ παγετοῦ, ποῦ ἡ γυμνότης, ποῦ ἡ στέρησις πάντων, ποῦ τὸ ἐξαγορευτικόν, ποῦ ἡ ἀγία ταπείνωσις, ποῦ ἡ ἐπιθυμία ἐν συναισθήσει τῆς ἀναξιότητος διὰ τὴν Θείαν Κοινωνίαν, ποῦ ὁ θεῖος ἔρωσ, ποῦ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς;

Ἰσχυέ ποτε τὸ «φῶς μοναχοῖς ἄγγελοι, φῶς δὲ κοσμικοῖς μοναχοί». Τανῦν ἰσχύει τὸ τοῦ Κυρίου «εἰ τὸ φῶς τὸ ἐν ὑμῖν σκότος, τὸ δὲ σκότος πόσον;»...

Ἄλλ' Ὁσία τοῦ Θεοῦ, Μῆτερ Ἀγία, σὺ συγχορεύεις ἐν οὐρανοῖς μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων ἀπολαύουσα τὰ γέρα τῶν καμάτων σου. Πρέσβευε τῷ Κυρίῳ ὡς ἔχουσα παρρησίαν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀποκτήσωμεν ῥανίδα τινὰ τῆς ἰδικῆς σου μετανοίας! Ἰκέτευε ἵνα τακῶσιν οἱ πάγοι ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν τῇ φλογὶ τοῦ θεοῦ ἔρωτος!

Μεσίτευσον ἵνα ἔλθωμεν ἐπὶ τέλους εἰς συναίσθησιν τῶν φρικτῶν ὁμολογιῶν καὶ ὑποσχέσεων ἃς ἐδώκαμεν πρὸ τοῦ φρικτοῦ Θυσιαστηρίου καὶ ἐνώπιον τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων! Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως!

Σὺ ἔθηκας ἐγγυητρίαν τῆς μετανοίας σου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον. Ἡμεῖς οἱ τάλαινες θέτομεν σὲ ἐγγυήτριαν τῆς ἰδικῆς μας μετανοίας πρὸς τὴν Ἀειπάρθενον Κόρην καὶ πρὸς τὸν Υἱὸν Αὐτῆς τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν!

Ταῖς πρεσβείαις αὐτῆς ὠδηγήθης εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Ταῖς ἱκεσίαις αὐτῆς κατέσβεσας τὰς φλόγας τῶν παθῶν. Δεήθητι καὶ ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον! Ἰσμεν γὰρ καλῶς ὅτι πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

Ἐκδυσώπησον τὸν δίκαιον Κριτὴν, ἐκμείλιξον Αὐτὸν τὸν φιλόανθρωπον Δεσπότην ὑπὲρ ἡμῶν ὅπως ἀξιωθῶμεν ἵνα τοῖς ἰχνεσί σου ἐπακολουθήσωμεν καὶ δοξάζωμεν ποτὲ σὺν σοὶ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

σ.ἔ. ,αλπς' (1986) Ἀπριλίου α'
Μνήμη Ὁσίας Μαρίας Αἰγυπτίας

Ἀρχιμανδρίτης Δοσίθεος

